

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคร
สอบ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๑. ได้ยินว่า บรรดาภคัตริย์ ๓ พระองค์นั้น วันหนึ่ง พระกัมพิลกุมาร ทรงเห็นเขาขนข้าวเปลือกกลางนา ก็ได้เข้าพระทัยว่า ข้าวเปลือกเหล่านี้เกิดในลานั้นเอง ฯ ฝ่ายพระภคทิกุมาร วันหนึ่ง ทรงเห็นเขาคดกัฏรออกจากหม้อข้าว ก็ได้เข้าพระทัยว่า กัฏรเกิดขึ้นแล้วในหม้อข้าวนั้นเอง ฯ ส่วนพระอนุรุธกุมาร ยังไม่เคยทรงเห็นคนซ่อมข้าว คนหุงข้าว หรือคนคดข้าว ทรงเห็นแต่ข้าวที่เขาคดแล้ว ตั้งไว้เฉพาะพระพักตร์เท่านั้น ฯ ท่านจึงได้ทรงทำความเข้าพระทัยว่า กัฏรเกิดขึ้นในถาด ในเวลาที่ต้องการบริโภค ฯ ภคัตริย์ทั้ง ๓ พระองค์นั้น ย่อมไม่ทรงทราบแม้ที่เกิดแห่งกัฏร ด้วยประการอย่างนี้ ฯ เพราะฉะนั้น พระอนุรุธกุมารนี้จึงทูลถามว่า จินนเชื่อว่าการงานนี้คืออะไร ครั้นทรงฟังกิจการที่ฆราวาสจะพึงทำทุกทุกปี เป็นต้นว่า อันตบแรก ต้องให้ไถนา ดังนี้ จึงตรัสว่า เมื่อไร ที่สุดแห่งการงานทั้งหลายจักปรากฏ เมื่อไร หม่อมฉันจึงจักมีความขวนขวายน้อย ใช้อย่างไรก็ได้เล่า ดังนี้ เมื่อเจ้ามหานามะตรัสบอกความไม่มีที่สุดแห่งการงานทั้งหลายแล้ว ทูลว่า ถ้าอย่างนั้น ขอเจ้าพื่อนั้นและทรงครองฆราวาสเถิด หม่อมฉันไม่ต้องการด้วยการครองฆราวาสนั้น ดังนี้แล้ว เข้าเฝ้าพระมารดา กราบทูลว่า เจ้าแม่ ขอเจ้าแม่อนุญาติหม่อมฉันเถิด หม่อมฉันจักบวช ดังนี้ เมื่อพระนางทรงห้ามถึง ๓ ครั้งแล้ว ตรัสว่า ถ้าพระเจ้าภคทิกะ พระสหายของลูก จักผนวชไซ้ ลูกจงบวชพร้อมด้วยท้าวเธอเถิด จึงเข้าไปเฝ้าพระเจ้าภคทิกะนั้น ทูลว่า สหาย การบวชของหม่อมฉันเนื่องด้วยพระองค์ ดังนี้แล้ว ได้ยังพระเจ้าภคทิกะนั้นให้ทรงยินยอมด้วยประการต่าง ๆ ในวันที่ ๓ ทรงรับปฏิญญา เพื่อประโยชน์จำแนกกับด้วยพระองค์ ฯ

๒. แต่นั่น กษัตริย์ทั้ง ๖ พระองค์นี้ คือ ภัททิยสาकยราช อนุรุธระ
 อานันทะ ภุ กิมพิละ และเทวทัต เป็น ๗ ทั้งอุบาลีนายภูษามาลา ทรงเสวย
 มหาสมบัติตลอด ๗ วัน ประจุจเวทดาเสวยทิพยสมบัติแล้ว เสด็จออกด้วย
 จตุรงคินีเสนา ประหนึ่งว่าเสด็จไปพระอุทยาน ถึงแดนบุคคละอื่นแล้ว
 ทรงส่งกองทัพทั้งสิ้นให้กลับด้วยพระราชอาญา เสด็จย่างเข้าสู่แดนบุคคละอื่น ๆ
 ใน ๗ คนนั้น กษัตริย์ ๖ พระองค์ทรงเปลื้องอาภรณ์ของตน ทำเป็นห่อแล้ว
 รับสั่งว่า แนะ นายอุบาลี เชิญเธอกลับไปเถอะ ทรัพย์ประมาณเท่านี้ พอเลี้ยงชีวิต
 ของเธอ ดังนี้แล้ว ได้ประทานแก่เขา ๆ เขากลับเกลือกรำพัน แทบพระบาทของ
 กษัตริย์ ๖ พระองค์นั้น เมื่อไม่อาจลวงอาญาของกษัตริย์เหล่านั้น จึงลุกขึ้น ถือนห่อ
 ของนั้นกลับไป ๆ ในกาลแห่งชนเหล่านั้นเกิดเป็น ๒ พวก ปาได้เป็นประหนึ่ง
 ว่าถึงซึ่งการร้องไห้ แผ่นดินได้เป็นประหนึ่งว่าถึงซึ่งอาการสั่นไหว ๆ ฝ่ายอุบาลี
 ภูษามาลาไปได้เหนื่อยหนึ่งแล้วก็กลับ คิดอย่างนี้ว่า พวกศากยะดุร้ายนัก จะพึง
 ฆ่าเราเสียก็ได้ ด้วยเข้าพระทัยว่า พระกุมารทั้งหลาย ถูกเจ้าคนนี้ปลงพระชนม์
 เสียแล้ว ดังนี้ ก็ธรรมดาว่าศากยกุมารเหล่านี้ ทรงสละสมบัติเห็นปานนี้
 ทั้งอาภรณ์อันประมาณค่ามิได้เหล่านี้เสียดังก้อนเขฬะแล้ว จักผนวช ก็จะไม่
 กล่าวไปไยถึงเราเล่า ดังนี้ ครั้นคิดแล้ว จึงแก้ห่อของออก เอาอาภรณ์เหล่านั้น
 แขนวไว้บนต้นไม้แล้ว กล่าวว่า ผู้มีความต้องการทั้งหลาย จงถือเอาเถิด ดังนี้
 ไปยังสำนักของศากยกุมารเหล่านั้น อันศากยกุมารเหล่านั้นตรัสถามว่า
 เพราะเหตุอะไร เธอจึงกลับมา ก็กราบทูลความนั้นแล้ว ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕

แปล ไทยเป็นนคร

๑. เตสุ กิร เอกทิวสํ กิมพิโล โกฏฺจโต วีหิ โอตาริยามเน
 ทิสฺวา เอเต โกฏฺจเกยว ชาตาคิ สณฺณิ อโหสิฯ ภทฺธิโยปิ เอกทิวสํ
 อุกฺขลิโต ภตฺตํ วทฺธมฺมานํ ทิสฺวา อุกฺขลิตฺตเยว อุปฺปนฺนํ สณฺณิ
 อโหสิฯ อนฺนรุตฺเตน ปน เนว วีหิ โกฏฺญฺเณตา น ภตฺตํ ปเจนฺตา วา
 วทฺธเมเนตา วา ทิฏฺฐปฺพุพา วทฺธเมตฺวา ปน ปฺรโต จปิเตเมว ปสฺสตีฯ
 โส ภูมฺมิชฺชุกามกาเล ภตฺตํ ปาติยํ อฏฺฐหตฺตี สณฺณมกาสิฯ เหวํ ตโยปิ เต
 ภตฺตญฺจฺจานญฺจํ ปิ น ชานนฺติฯ เตนายํ โก เอส กมฺมมนฺโต นามาติ ปุจฺจติวาท
 ปจฺมํ เขตฺตํ กสาเปตพฺพนฺติอาทิกํ สํวจฺจเร สํวจฺจเร กตฺตพฺพํ กิจฺจํ
 สุตฺวา กทา กมฺมมนฺตานํ อนฺโต ปญฺญาธิสฺสตี กทา มยํ อปฺโปสฺสสุกฺกา โภเค
 ภูมฺมิชฺชิสฺสามาติ วตฺวา กมฺมมนฺตานํ อปรียนฺตตาย อุกฺขาตาย เตนหิ ตฺวณฺณเยว
 ฆรราวาสํ วส น มยฺหํ เอเตน อตฺถิโตติ วตฺวา มาตฺรํ อุปสงฺกมิตฺวา
 อนฺุชานาหิ มํ อมฺมํ อหํ ปพฺพชฺชิสฺสามีติ วตฺวา ตาย ติกฺขชฺชํ ปฏิกฺขิปปิตฺวา สเจ
 เต สหายโก ภทฺธิยราชา ปพฺพชฺชิสฺสตี เตน สทฺธิํ ปพฺพชาหิตี วุตฺเต
 ตํ อุปสงฺกมิตฺวา มม โข สมฺมํ ปพฺพชฺชา ตว ปฏฺวิพฺพชาติ วตฺวา ตํ
 นานปฺปการหิ สณฺณปาเปตฺวา สตฺตเม ทิวเส อตฺตนา สทฺธิํ ปพฺพชฺชตฺถาย
 ปฏฺวิญฺญํ คณฺหิฯ

๒. ตโต ภทฺธิโย สกฺยราชา อนฺนรุตฺโต อานนฺโท ภคฺ กิมพิโล
 เทวทฺตโต จาติ อิเม จ ขตฺติยา อุปาลิกปฺปกสฺสตฺตมา เทวา วิย ทิพฺพสมฺปตฺตี
 สตฺตทาหํ มหาสมฺปตฺตี อนฺนภวิตฺวา อุตฺตยานํ กจฺจนฺตา วิย จตฺตฺรจฺฉินฺยา
 เสนาย นิกฺขมิตฺวา ปฺรวิสยํ ปตฺวา ราชานาย สพฺพเสนํ นินฺนิตฺวาเปตฺวา
 ปฺรวิสยํ โอกฺกมิตฺสุฯ ตตฺถ จ ขตฺติยา อตฺตโน อารณฺยานิ โอมฺมณฺจติวาท
 ภณฺฑิกํ กตฺวา หนนฺท ภณฺเณ อุปาลิ นินฺนิตฺตสฺส อลํ เต เอตฺตํ

จีวีกายาติ ตสฺส อทฺธํ โส เตสํ ปาหฺมเล ปวตฺติตฺวา ปริเทวิตฺวา เตสํ
 อาณํ อติกุณฺณํ อสฺสโกณโต อญฺญาย ตํ กเหตฺวา นิวตฺติฯ เตสํ ทฺวิธา
 ชาตกาเล วณํ โรทนปฺปตฺตํ วย ปจฺวี กมฺปนาการปฺปตฺตา วย อโหสิฯ
 อุปาลิกปฺปโกปี โลกํ คนฺตฺวา นิวตฺติตฺวา เอวํ จินฺตฺสึ จณฺหา โข สากิยา
 อิมินา กุมารรา นิปาติตฺวา มาเตยฺยํปี มํ อิเม หิ นาม สกฺยกุมารรา เอวรูปํ
 สมฺปตฺตี ปหาย อิมานิ อนกฺขมานิ อาภรณานิ เขพฺปิณฺฑํ วย จทฺเทตฺวา
 ปพฺพชิสฺสฺสนฺติ กิมํจํ ปนาหนฺติ จินฺตฺเตตฺวา ภณฺฑิกํ โอมุจิตฺวา ตานิ
 อาภรณานิ รุกฺเข ลกฺขิตฺวา อตฺถิกา คณฺหนฺตฺตฺติ วตฺวา เตสํ สนฺตํ
 คนฺตฺวา เตหิ กสฺมา นิวตฺโตสฺสึตี ปุณฺโณ ตมตฺถํ อาโรเจสิฯ
